

Т. П. Моташко,

асистент кафедри страхування та ризик-менеджменту,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ

Функціонування страхового ринку не можливе без належного державного нагляду за страховою діяльністю. Одним із напрямів державного регулювання страхування є правове регулювання страхових відносин.

Усю сукупність норм, що регулюють страхові відносини, можна поділити на дві групи: загальну, яка присвячена основним засадам страхування, та особливу, яка включає норми, що регулюють окремі види страхування. Основу нормативно-правової бази страхування в Україні складає Закон України «Про страхування». Аналогічні документи існують в інших країнах. Наприклад, у Німеччині основним актом, який регулює страхову діяльність, є Закон «Про державний страховий нагляд». У Великобританії основу правового забезпечення страхування складають Закон «Про страхові компанії» і Закон «Про захист страхувальників».

Федеральний закон «Про організацію страхової справи в Російській Федерації» регулює страхові відносини в Росії. Крім зазначеного закону, досить детально страхові питання розкриті в Цивільному кодексі Російської Федерації. У Цивільному кодексі України також приділено увагу страховим відносинам, однак розкрито не всі аспекти [1]. Наприклад, не наводиться поняття добровільного страхування, а в Законі України «Про страхування», а саме у статті 6, з даного приводу зазначається, що добровільне страхування здійснюється на основі договору страхування, між страхувальником і страховиком, і правил страхування, що визначають загальні умови та порядок його здійснення Цією ж статтею визначаються види добровільного страхування [2]. У вітчизняному Законі виокремлюється 22 види добровільного страхування та 38 — обов'язкового. У Федеральному законі «Про організацію страхової справи в Російській Федерації» відсутній перелік обов'язкових видів страхування.

На відміну від законодавства України, у Законі Росії чітко виокремлені за зазначені суб'єкти, які беруть участь у страхових відносинах, а саме:

- страхувальники, застраховані особи, вигодонабувачі;
- страхові організації;
- товариства взаємного страхування;
- страхові агенти;
- страхові брокери;
- страхові актуарії;
- федеральний орган виконавчої влади, до компетенції якого належить здійснення функцій з контролю та нагляду у сфері страхової діяльності (страхової справи);
- об'єднання суб'єктів страхової справи, в тому числі саморегульовані організації [4].

Отже, Закон України «Про страхування» та Федеральний Закон «Про організацію страхової справи в Російській Федерації» мають схожу структуру та розкривають подібні питання. На відміну від Цивільного Кодексу України, які дублює положення Закону України «Про страхування», у Цивільному Кодексі Російської Федерації розкриваються інші питання, не відображені у вітчизняному законодавстві:

- страхування відповідальності за договором;
- страхування підприємницького ризику;
- застосування загальних правил про страхування до спеціальних видів страхування;
- страхування по генеральному полісу [3].

Отже, з метою удосконалення державної політики у галузі страхування необхідним є розвиток законодавчої бази як у загальній сфері страхування, так і за окремими її напрямками, наприклад, щодо діяльності страхових посередників, медичного страхування та ін.

Список літератури

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV: Відомості Верховної Ради України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15_2

2. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР: Відомості Верховної Ради України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.

3. Цивільний кодекс Російської Федерації від 21.10.1994: Відомості Державної Думи: [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.gdezakon.ru/catalog/index/content/id/2783_4

4. Про організацію страхової справи в Російській Федерації: Закон Російської Федерації від 27.11.1992 № 4015-1: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rusworld.ru/1/391/>